

JAVASLAT

Kőkereszt

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette: Pető Piroska, Balatonfüred, 2016. november

I. A javaslattevő adatai: Pető Piroska, 8230 Balatonfüred, Jókai u. 15.

halomhegy83@gmail.com, www.balatonitaj.com

II. A nemzeti érték adatai

1. A nemzeti érték megnevezése: Kőkereszt

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:
kulturális örökség

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Örvényes, Öreghegyi út, 561. hrsz.
EOV koordináták (X Y): 176032 555871

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:
települési értéktár, Örvényes

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Szabadtéri keresztek elhelyezése Európa-szerte gyakorinak mondható. A temetők, templomok környéke mellett találkozunk út menti, sokszor hegyi utak kereszteződéséhez állított keresztekkel. A hitéleti indíttatásból a tájba került építmények mára a tájkép elválaszthatatlan részét képezik, esztétikai, kultúrtörténeti értékük révén a tájkarakterre befolyást gyakorolnak. Megőrzésük, védelmük kiemelten fontos. Örvényes is büszkélkedhet a szőlőhegye felé vezető úton egy hegyi kőkereszttel. A szőlőhegy egykori határán álló, dél felé néző feszület körül még látszódik a hegy határjelző kőfalának maradványa. Párkánnyal záródó talapzatán az eredeti felirat sajnos nem látható, az 1981-ben végzett felújítás emléke olvasható, „felújítva 1981-ben” felirat képében. Tudjuk, hogy a hegybirtokosok 1851-ben állíttatták a keresztet. Középrészén imádkozó Szűz Mária dombormű látható. Felső, kereszt-része díszített szárvégződésű, INRI felirat alatt rögzítették (a régi szobor vélhetően elveszett) az újabb kivitelű, kisebb korpuszt. Állapota javítandó.

Településsel kapcsolatos, szakrális, kultúrtörténeti egyedi tájérték.

Intézkedési javaslat: Megőrzés, helyi védelem alá vonás.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett: Védendő, vallással kapcsolatos tájérték.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:
Örvényes község története (dr. Hudi József szerk. 2010.)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. Mellékletek

1. Fényképek és térképrészlet

2. Szakértői ajánlás: Tájképet gazdagító elem.

3. A fotókat Pető Piroska készítette, felhasználható a kapcsolódó jogszabályokban foglaltak szerint továbbá a felhasználási feltételek meghatározása után, név megjelöléssel.